

Mellannålsbiopsier, prostata

Remiss:

På denna remiss skall anges om **enkel eller utvidgad diagnostik** önskas.

Alla biopsipreparat där inte utvidgad diagnostik särskilt anges besvaras som enkel diagnostik.

Utvidgad diagnostik används regelmässigt hos patienter som i händelse av en cancerdiagnos är kandidater för kurativt syftande behandling. I övriga fall är enkel diagnostik oftast tillräcklig.

Anamnestiska uppgifter:

Förutom patientdata och kostnadsställesnummer anges PSA-värde och T-stadium. De biopsier som tages, märks i figuren. I övrigt sjukhistoria av intresse.

Biopsiteknik:

Normalt bör 6 – 14 biopsier från prostata eftersträvas. Ett färre antal biopsier kan vara aktuellt speciellt om enkel diagnostik efterfrågas. Biopsierna markeras enligt figur på PAD-remiss, t. ex. IA, IIA, IE etc.

I görligaste mån skall eftersträvas att en biopsi läggs i enskild, särmarkerad preparatburk, detta är krav om utvidgad diagnostik efterfrågas.

Vid enkel diagnostik är det möjligt att lägga fler biopsier i en burk, dock högst tre. Detta rekommenderas dock inte av Kvalitets- och Standardiseringsgruppen (KVA) för uropatologi inom Svensk Förening för Patologi då den tekniska prepareringen försvåras och del av materialet kan gå till spillo innan användbara snitt erhållas.

Enkel diagnostik,

innebär att:

Makroskopiskt uppmätt biopsilängd inkluderande kapsulär/extrakapsulär vävnad anges.

Förutom sedvanlig mikroskopisk bedömning innebär enkel diagnostik att vid cancerfynd görs inte någon mätning av tumörutbredningen utan enbart en **grov uppskattning**.

Vid fynd av cancer anges i hur många biopsier det förekommer och graderingen görs enligt Gleasonsystemet. Extrakapsulär växt, dvs. cancerväxt i periprostatisk fettväv eller vesikelns muskelvägg anges.

Utvidgad diagnostik, OBS! en biopsi i varje särmarkerad preparatburk krävs.

innebär att:

Varje biopsi hanteras och kommenteras separat.

Förutom sedvanlig mikroskopisk bedömning görs vid cancerfynd en **noggrannare mätning** av cancerens utsträckning i biopsins längdriktning. Vid flera åtskilda cancersegment summeras de olika delarnas längd.

Gradering görs enligt Gleasonsystemet.

Vidare uppskattas intervallvis andelen lågdifferentierad cancer (Gleason grad 4 och/eller 5) i hela tumörmängden.

Extrakapsulär växt, dvs. cancerväxt i periprostatisk fettväv eller vesikelns muskelvägg anges.

Biopsilängd: Makroskopiskt uppmätt biopsilängd anges inkluderande kapsulär/extrakapsulär vävnad.

Befinns biopsin vid den mikroskopiska bedömningen vara kort; dvs. är den egentliga prostatavävnaden utom det kapsulära/extrakapsulära materialet mindre än 5 mm, så att biopsin ej är att anse som fullt adekvat mäts biopsilängden, (utan kapsulär/extrakapsulär vävnad), om mer precist på preparatglaset och anges i utlåtandet.

Cancerlängd:

Mättnoggrannhet: Vid cancerlängd > 4 mm: ange längd i närmaste hela millimeter.

Vid cancerlängd mellan 1–4 mm: ange längd i närmaste halva millimeter.

Vid cancerlängd < 1 mm: ange längd i närmaste tiondels millimeter.

Tumörmängd av **Gleason grad 4/5** i hela biopsimaterialet uppskattas inom fyra intervaller: <5%, 5-20%, 20-50% och >50%.